

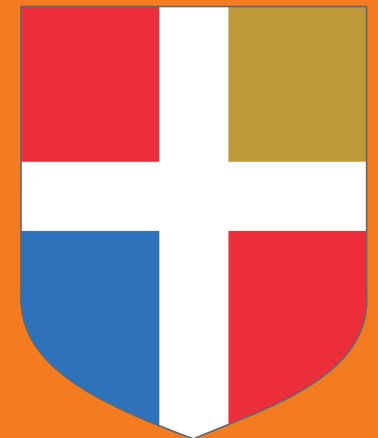

Tervise
Arengu
Instituut

Raplamaa

Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Raplamaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

107 718€

7-19a

19 444€

3-6a

9 069€

0-2a

278 711€

75+ a

49 007€

20-29a

427 159€

30-64a

169 039€

65-74a

4 059
vigastusjuhtu

ravikulu
1,1 miljonit€

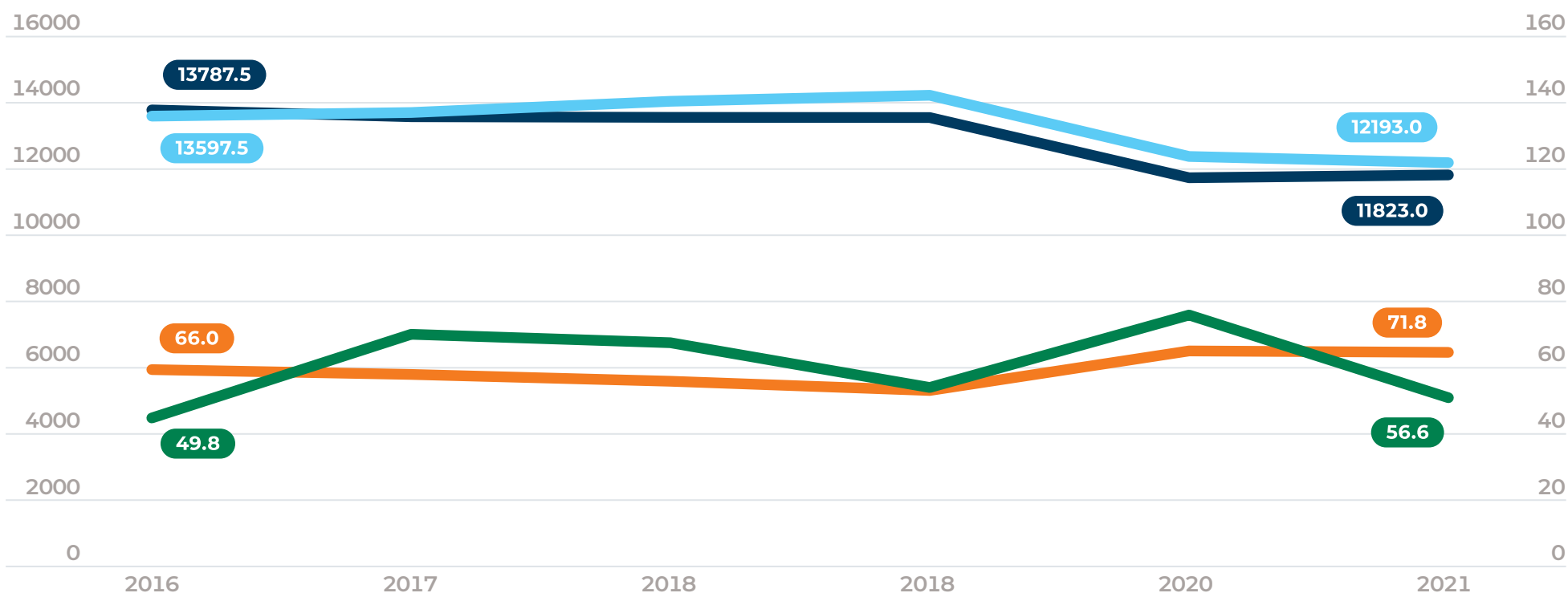

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis Raplemaal ravile sagedamini koera, mõne teise või täpsustamata imetaja, roomaja või mittemürgise putukaga kokkupuute tagajärjel.
- Sageli jõudis ravile ka ebaselge tahtlusega juhtumeid ning libisemise või komistamise tõttu kukkumisest saadud vigastusi.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Raplemaal
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Raplemaal (kokku)

32%

teised põhjused

19

surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit

10%

sõidukiõnnetus

16%

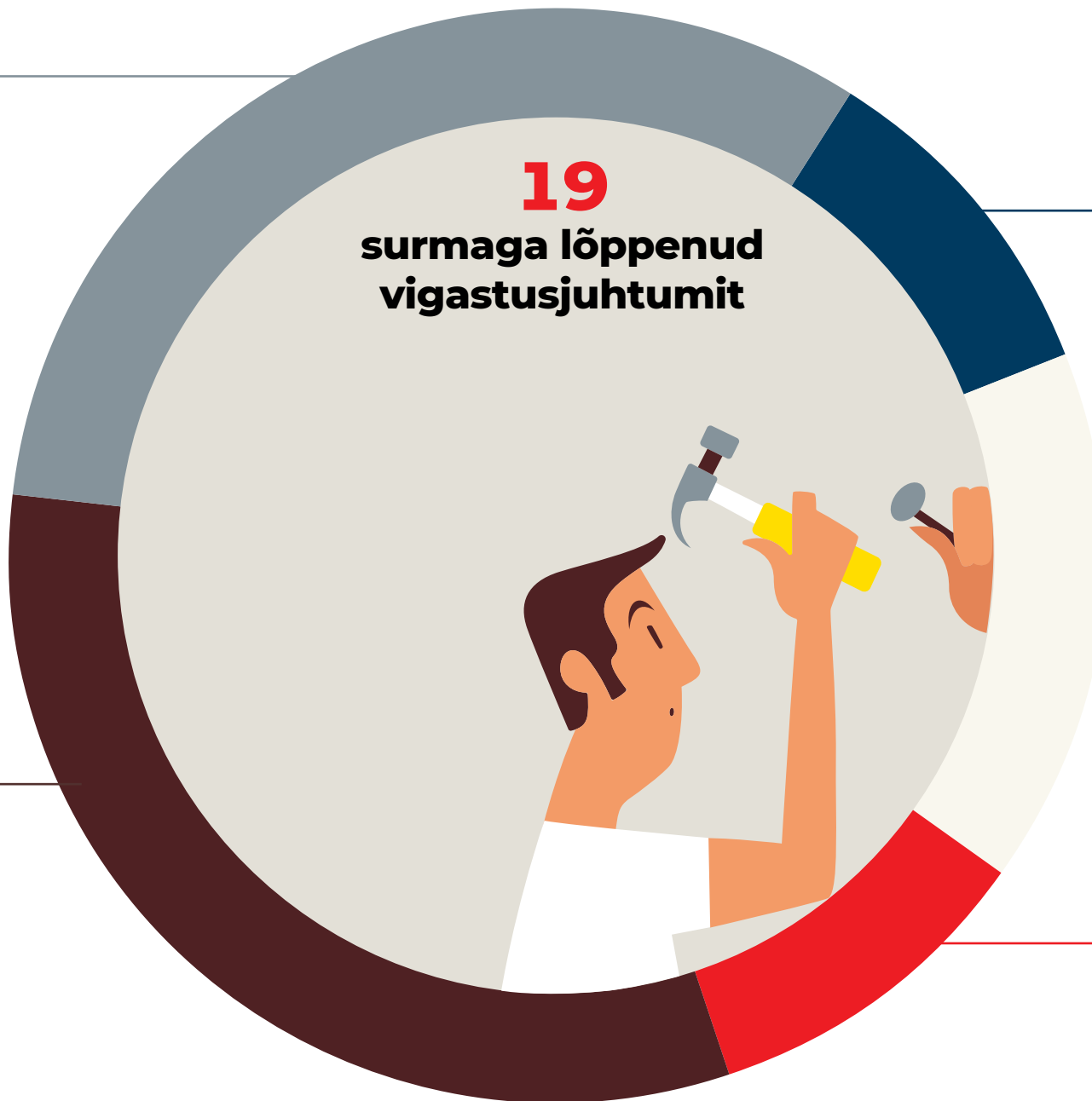
kukkumine

32%

tahtlik enesevigastus

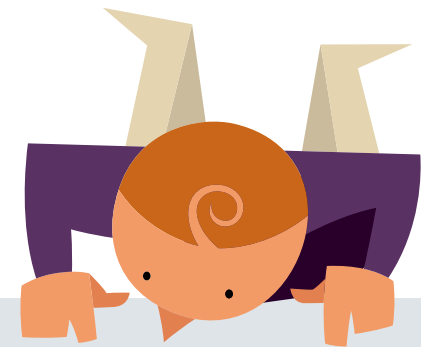
10%

juhuslik mürgistus

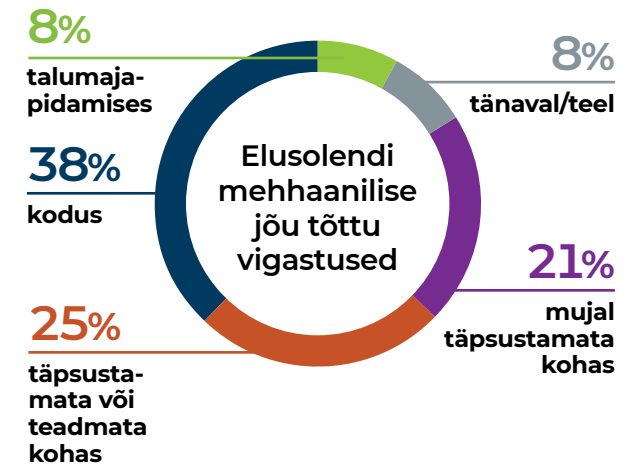
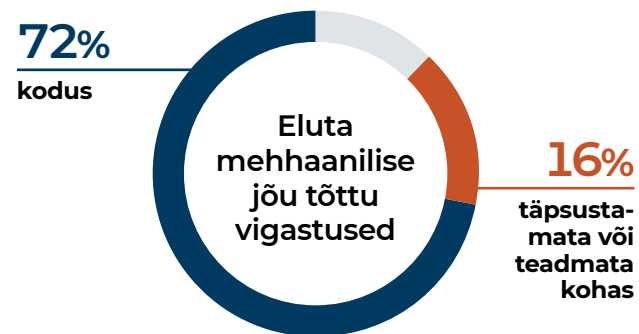
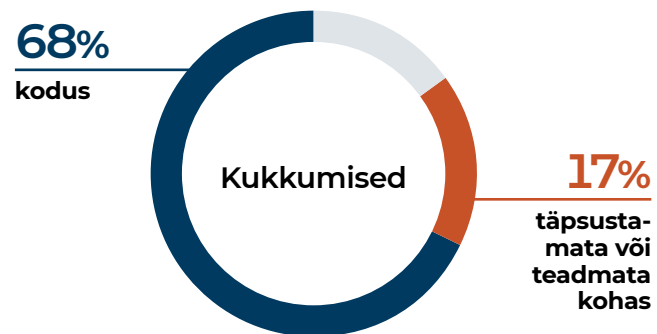

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,6% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

28 19%

Muu juhuslik kukkumine

26 18%

Löök vastu esemeid või nendega

23 16%

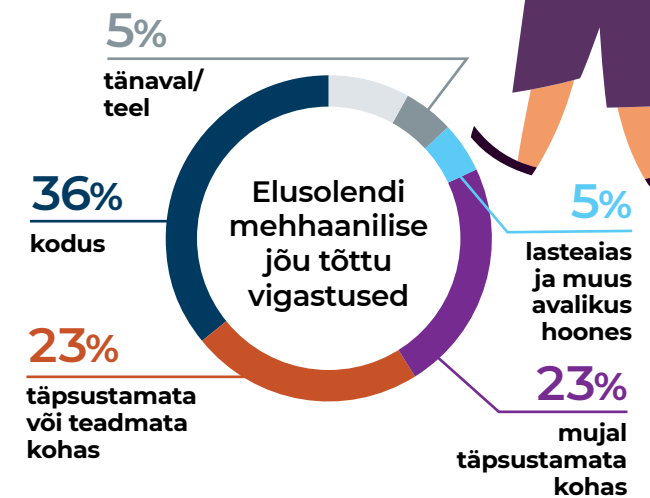
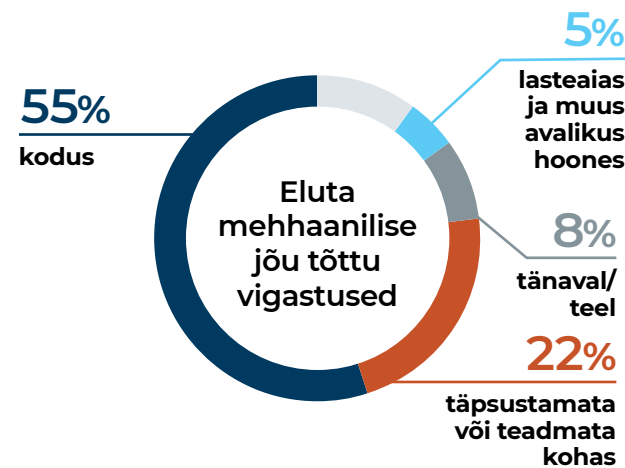
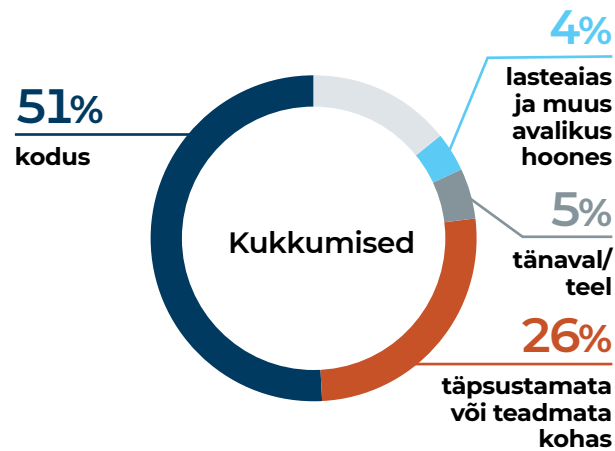
Teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine

15 10%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

4,6% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

40 21%

Löök vastu esemeid või nendega

28 15%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

17 9%

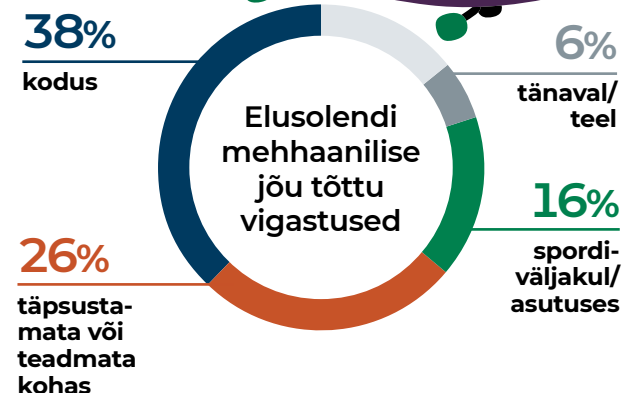
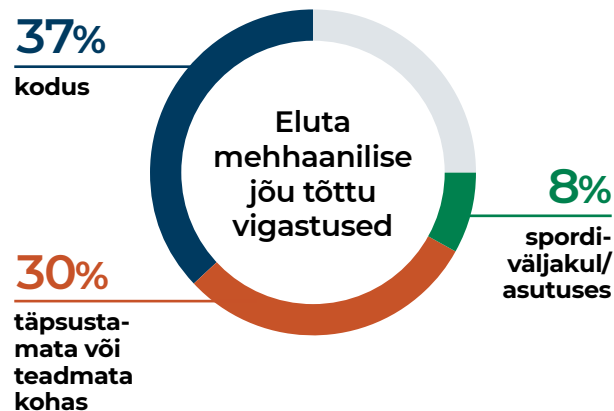
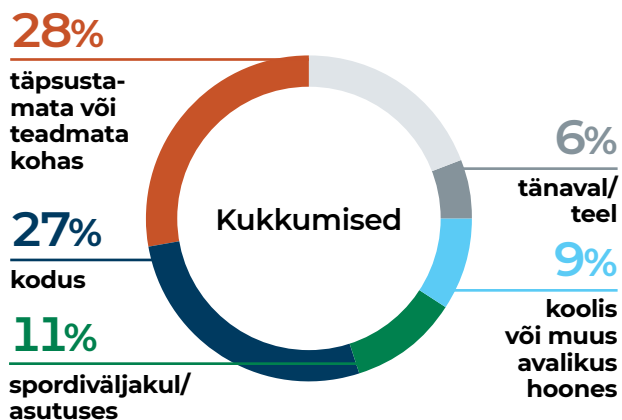
Muu juhuslik kukkumine

16 9%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

23,9% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Löök vastu esemeid või nendega

222 **23%**

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

190 **20%**

Muu juhuslik kukkumine

118 **12%**

Teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms

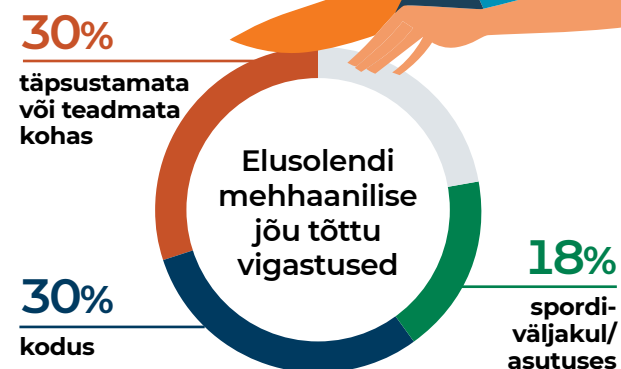
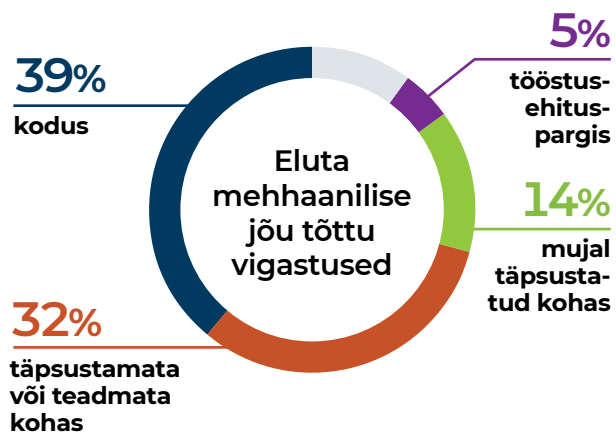
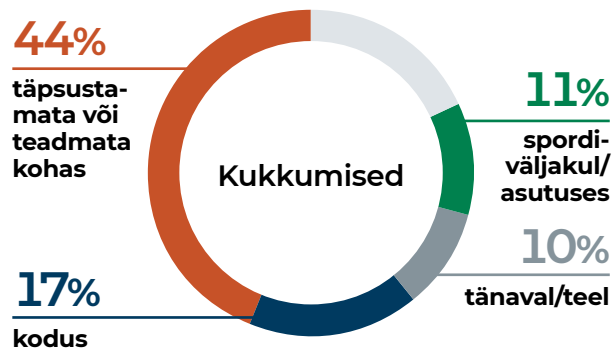
63 **7%**

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

11,9%

Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

81 17%

Löök vastu esemeid või nendega

61 13%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

49 10%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

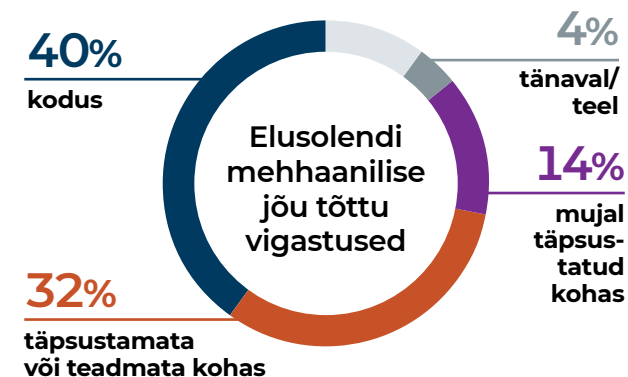
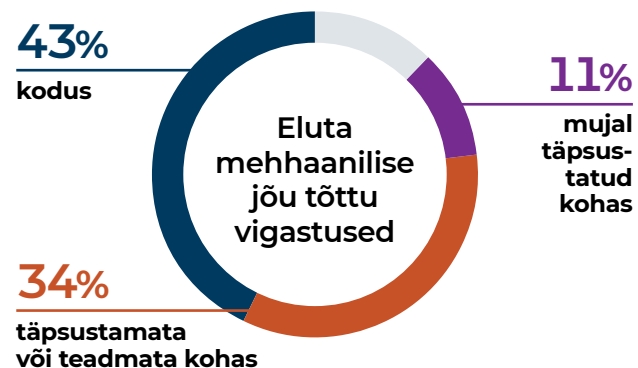
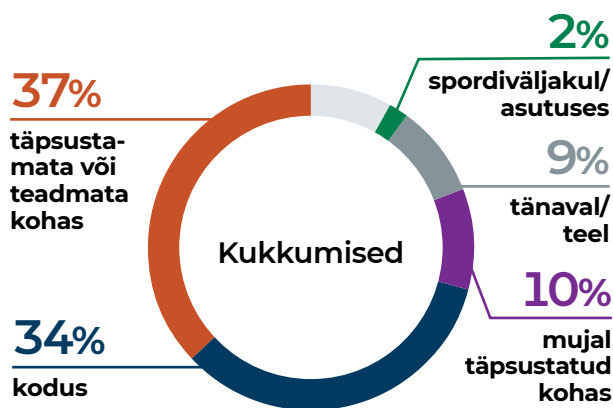
38 8%

VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

41,3% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

351 21%

Löök vastu esemeid või nendega

172 10%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

165 10%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

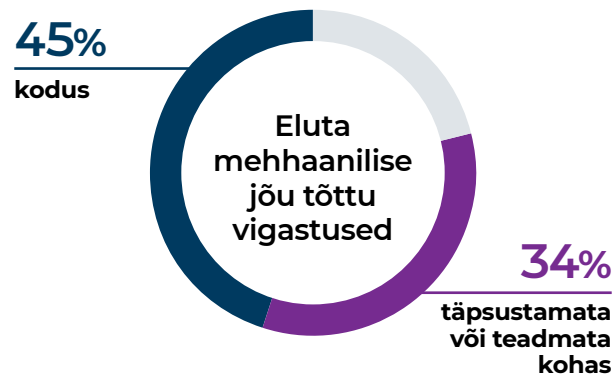
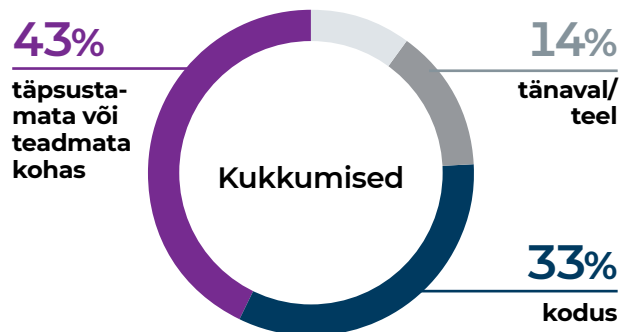
133 8%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

7,6% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

98 32%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

35 11%

Teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine

28 9%

Löök vastu esemeid või nendega

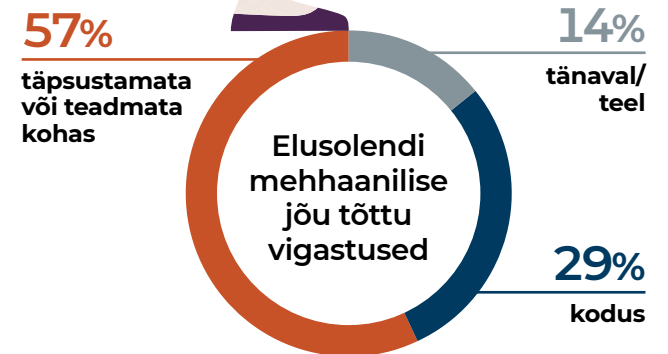
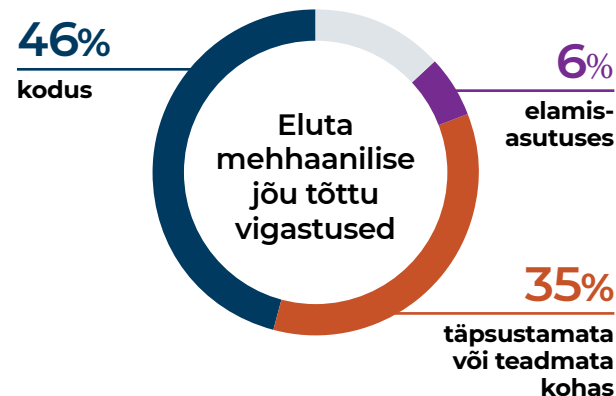
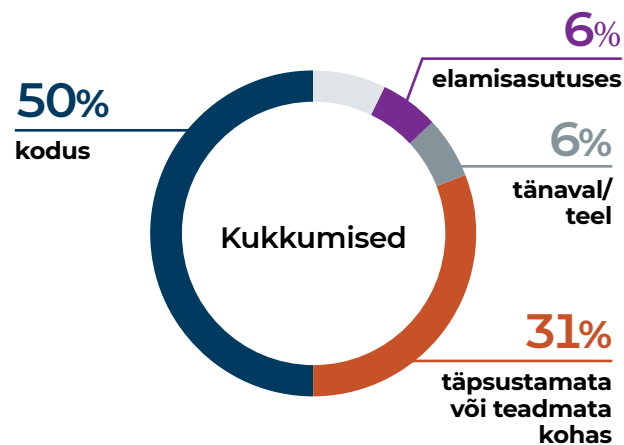
23 8%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

7,2% Kõikidest Raplamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal	155	53%
Muu juhuslik kukkumine	23	8%
Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	22	8%
Kukkumine jää või lume tõttu	20	7%

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaaeg ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD RAPLAMAAL - POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

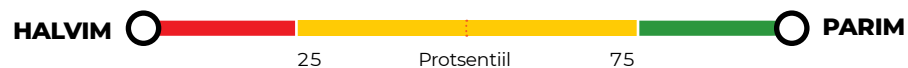
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	35	104.2		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	43	128.1		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	130	387.2		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	3851	11469.2		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukõnnetuses vigastatud jalgrattur	99	294.8		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukõnnetuses viga saanud	106	315.7		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	975	2903.8		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	117	348.5		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	301	896.4		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	275	819.0		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	520	1548.7		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	308	917.3		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõõk, pistoda	138	411.0		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	120	357.4		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	143	425.9		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	165	491.4		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	74	220.4		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	55	163.8		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	152	452.7		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	23	68.5		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	32	95.3		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	124	369.3		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	124	369.3		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	19	56.6		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	2	6.0		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	3	8.9		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	2	6.0		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	6	17.9		37.3	14.0	1.7
.. rünne	0	0.0		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	0	0.0		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	6	17.9		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

